

1 BÖNDAGEN 1851 OTTESÅNG

< sida1 > Ottesång 1. Bönd. 1851

Evangelisten och Apostelen Johannes berättar uti 6. Capitlet, att många af Jesu Lärjungar öfvergåfvo honom, När de hörde hans tal om nattvarden. De tyckte det vara ett hårdt tal, när han sade dem, att de skulle äta Hans kött och dricka hans blod. Det var stötande för det naturliga förnuft[et]. De tyckte det < sida2 > vara allt för tjockt eller allt för groft och plumpt, att En Lärare skulle komma fram med sådane ord, som kunde passa för vildar och råa köttätare men icke för hederligt folk. Att äta mennisk[ko]kött och dricka människoblod, det låter alldeles förfärligt i de fina örhinnorna. Men nu måste man likväl finna sig vid detta grofva uttryck[<t> 1överflödigt tecken], emedan < sida3 > det finns i Bibeln. Men om någon annan understår sig att bruka sådana ord och talesätt som skorra alldeles förfärligt i de fina örhinnorna: då blir den förfinade verlds menniskan förbittrad, och säger: detta är ett hårt tal; ho kan det fördraga. Nu var det likväl de Skriftlärda och Fariseer, som allra mest [stö]tte[?] sig öf< sida4 >ver Frälsarens hårda tal; de tyckte det vara högst oanständigt, att han kallade hela släktet för ett vrångt och horisk slägte; att han liksom Johannes Döparen, kallade hederligaste och Gudfruktigaste män i riket för huggormens afföda: Detta var ännu värre, än att kalla dem för tjuf och hora. < sida5 > Man har efteråt förnummit, att dessa hedersamma och dygdiga menniskor, hade i löndom ett groft och ogudaktigt lefverne: De voro utvärtes anständiga för verldens ögon; men i löndom öfvade hordoms synden; De gåfvo allmosor åt de fattiga, men åto up Enkors hus genom sin gerighet: de höllo bön på Torget < sida6 > men hatade den man, som sade dem sanningen och Uppenbarade deras skrymteri. Just sådana, Gudfruktiga, ärliga, hederliga, och dygdiga menniskor kunde icke höra Frälsarens hårda Tal, och derföre måste de vända honom ryggen och anse honom för en kättare, som [sto]d i förbund med djefvulen. < sida7 > Monne det icke vara samma förhållande med våra Judar, som anse sig för ett hederligt folk, ehuru det i sjelfva verket äro huggormars afföda. Den tidens Judar ansågo det icke för någon synd att handla med oxar och kalfvar, invid Templet; men Frälsaren ansåg det för en stor synd och derföre måste han sjelf drifva ut boskapen och stjelpa omkull < sida8 > vexplareborden. Judarne blefvo visserligen förargade på honom, men de kunde icke den gången göra någonting åt honom Emedan det var förbju[d]it i Lagen, att handla med oxar och kalfvar just i sjelfva kyrkan. Men om någon nu för tiden skulle understå sig, att klaga på dem, som handla med brennvín om söndagen: han skall vist blifva krö< sida9 >garens värsta fiende: och om någon skulle stjelpa omkul Spelborden för dem, som sitta och Spela kort om Söndagen: han skulle vist blifva utkörd, och få stryk af Spelarena. Men Just sådant är det folk, som icke tål det hårda talet. Om någon talar om deras gerningar, så blir han ansedd för en svärmare. Om någon tycker, < sida10 > att menniskorna nu för tiden lefva Ogudaktigt: så blir han ansedd för en kättare. Men om Presten predikar vackert och ljufligt för den säkra hopen: så äro alla dygdiga horor färdiga att gråta; alla ärliga tjufvar tacka för en vacker predikan: alla nyktra fyllhundar, välsigna Presten, för hans dråpeliga Predikan, och alla barmhär< sida11 >tiga krögare bjuda Predikanten en kyrksup: Emedan han predikar så vackert och ljufligt, att sjelfva Djefvulen kan blifva rörd till tårar. Så hade Johannes

1 BÖNDAGEN 1851 OTTESÅNG

Döparen bort predika för de skriftlärdade och Fariseer: han hade bort säga åt den kungliga horan: Ni får hora så mycket ni vill med konung Herodes <sida12> nog blir ni ändå salig. Men Johannes Döparen höll en botpredikan för Konungen och hans hora, och därför måste han mista nacken. Den kungliga horan kunde icke få någon Samvets frid, förrän Döparens hufvud bars in på ett fatt [fat]. Så kunde icke heller de öfversta presterne och de Skriftlärdade [få n]ågon <sida13> samvets frid, förrän Frälsaren var död på korset. Mon tro, om våra Judar kunna få någon Samvets frid, förr än Döparens hufvud bärs in på ett fat. Det hårda Talet skorrar förfärligt i de fina örhinnorna. När Stefanus sade åt det stora kyrkorådet i Jerusalem: I stån alltid den helige ande emot: så skar det dem i deras hjertan och när Stef[an]us ropade: jag ser Guds <sida14> son på Fadrens högra hand: då togo de för öronen, o[c]h beto ihop tänderna. Monne det icke nu skulle gå på samma sätt om en sådan man som Johannes Döparen eller Stefanus skulle predika skarpa Lagen, för den Säkra verlds hopen. De skulle genast ta för Öronen och bita ihop tänderna och ropa: till helvetet med kättaren. Hvem har gifvit en sådan der Landstrykare lof, att förd[öma] hederligt folk [till] Helvetet. <sida15> Vi tro oss inte hafva lefvat så Ogudaktigt att vi skulle förtjena något Helvete. Men den skall fara till Helvetet, som skäller på hederligt folk. Ja så mente äfven Judarna, som korsfäste Frälsaren. De trodde sig icke hafva lefvat så ogudaktigt, att de skulle hafva förtjent en så hård dom. Johannes Döparen ville, att de skulle omvända sig och bättra sig, men de ty[ck]t[e] sig ingen bätt[ring] <sida16> behöfva. samma Tro hafva också denna tidens Judar. När en christen talar om bättringen: så svara de liksom Judarne sade åt Frälsaren: Läkare, Läk dig sjelf. Du behöfver icke komma och predika för oss om bättringen: vi ha lefvat Gudfruktigt ända från Barndomen. Vi äro redan i Dopet födda på nytt; Huru kan Du komma och fördöma oss. Vi äro ing[a] skrymtare so[m] Judarna. <sida17> Vi ha lefvat ärligt och Gudfruktigt ända från Barndomen. Hvad angår det Er, om vi taga oss en sup, eller ger en sup åt en resande. det angår Er inte, huru vi lefva: Vi skole sjelfva svara för våra gerningar. Alltså måste då hvar och en, som vill predika om bot och bättring blifva förbannad, hatad och utstött ifrån alla hederliga verlds människors sällskap. Och det är Thy värr icke <sida18> mången Prest nu för tiden, som vill eller törs predika Lagen för obotfärdi[ga] syndare. Om han predikar Lagen Allt för strängt, så blir han ansedd för en christen hund. Hundturken kallar alla christna för christna hundar, emedan de christna i början skälde på hundturken, och fördömde honom. Men nu skäller ingen christen hund på hundturken. Nu kan en så ka[lla]d christen <sida19> en turk och en hedning sitta och supa och Spela kort vid samma bord; och ingen frågar den andra: hvad tror du om christendomen? Eller hvad har du för Tro? och Turken och Hedningen lefva ändå bättre efter sin Tro, än de så kallade äkta Lutheranerna, som hafva brennvins flaskan och kortleken på bordet, i stället för bib[e]l[n] och Psalmboken. <sida20> Men se detta är ett hårdt Tal: det skorrar illa i de fina örhinnorna.

Men emedan de äro få, som tänka på sin Själs salighet; och de ännu färre, som hafva kommit till åtnjutande af Nåden, eller till en lefvande Tro: så måste vi predika Lagen för Alla obotfärdiga syndare, och ställa dem Guds

1 BÖNDAGEN 1851 OTTESÅNG

stränga rättfärdighet för ögonen. Kunna de icke väckas upp [af] lagen: så lärer Evangelium predikas fåfängt. Alla nådatjufvar <sida21> vilja höra Evangelii Nådelöften; ehuru Guds ord visar allestädes, att endast ångerfulla, botfärdiga, och förkrossade Syndare kunna tillegna sig Guds nådelöften, men icke säkra och obotfärdige syndare, som vilja draga Guds nåd till lösaktighet. De vilja stiga in i Himmelriket utan ånger, utan bättring, utan Tro, utan Helgelse, utan försoning. Men hvar står det skrifvet att säkra och obotfärdiga <sida22> syndare skola få nåd hos Gud? Det skulle vist vara roligt för gammal Adam att få stiga in i Himmelriket med Hull och hår, med går[?] och spår: utan ånger, utan bättring, utan Tro, utan helgelse och utan försoning eller Rättfärdiggörelse. Gammal Adam säger: sup fritt, bara Du Tror; hor fritt bara Du Tror; svär och slåss det gör ingenting, bara Du Tror! Du får göra allt hvad du vill, bara Du Tror. Se detta <sida23> är en ljuflig Predikan för gammal Adam. och den Prest, som så predikar, att alla dygdiga horor, alla ärliga tjufvar, alla nyktra fyllhundar, och alla barmhärtiga [<tjufvar> överstrykt ord] krögare få komma in i himmelriket, utan ånger, utan bättring, utan Tro, utan helgelse och utan försoning: se en sådan Prest, han predikar Guds ord. Men den som predikar så strängt Lagen först, att en och annan blir så tokig, at[t] <sida24> han blir upväckt, att han börjar grubla[,] att han får Samvets qual, att [han] blir ångerfull och förkrossad, och till slut får känna Guds nåd, när han ropar i sin nöd till Herran: En sådan prest han skall resa till Helvetet, och predika för Djeflarna, men inte för hederligt folk. Så dömer verlden. Men vi få väl se till slut, hvilken som har Predikat rätt, antingen krögaren, eller Lagpredikanten.

—
Original / FKHS Kollerska samlingen Nr. 49 / Nationalarkivet, Helsingfors